

จากโมเดลเก่าสู่โมเดลใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย : Green Growth

ความเห็น และข้ออภิปรายเพิ่มเติม

บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์

สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

www.gsei.or.th

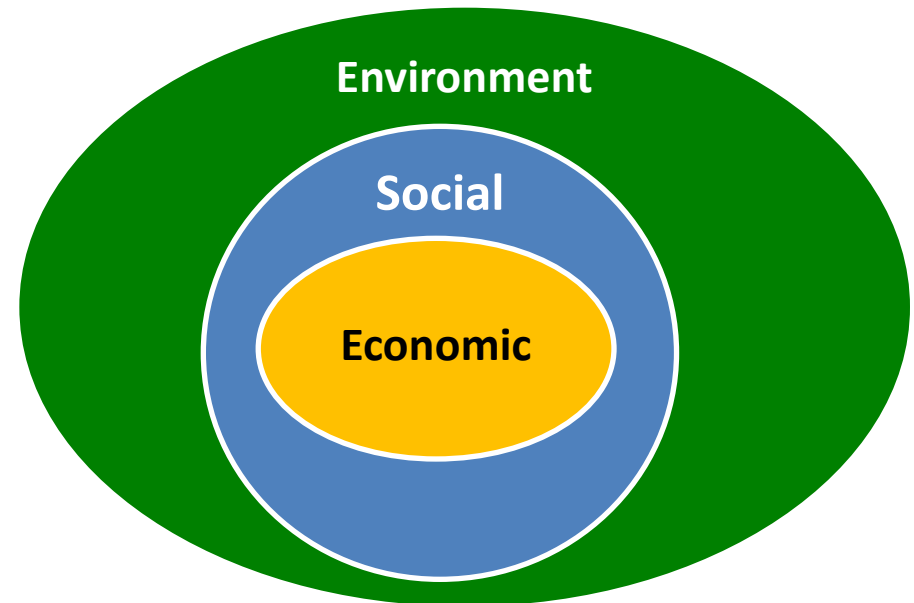
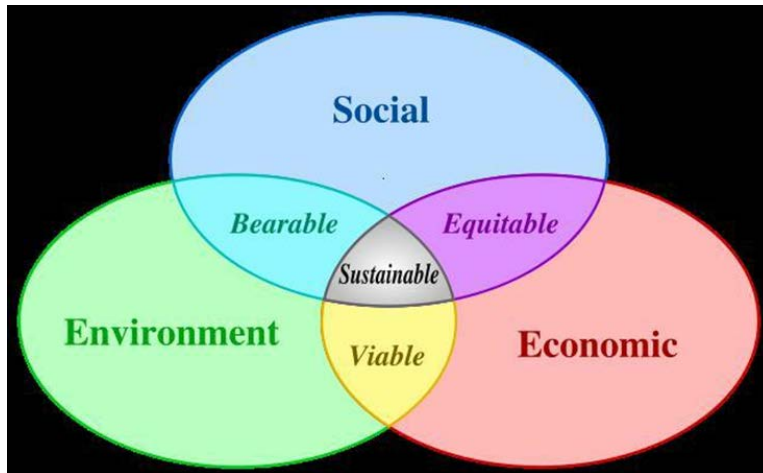
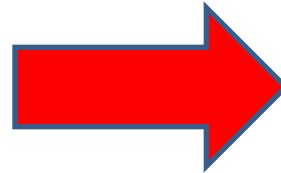
กรอบแนวคิด

New Paradigm for Green Economy

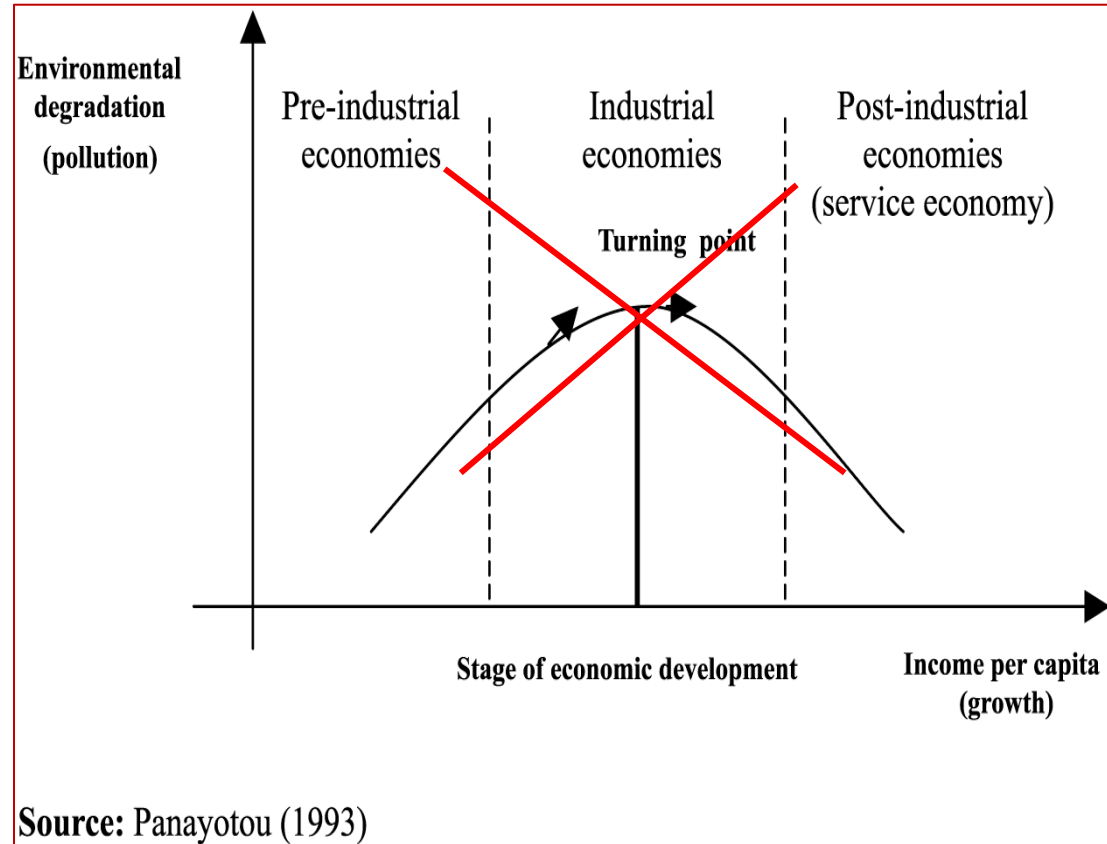

RIO+20
United Nations Conference
on Sustainable Development

การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

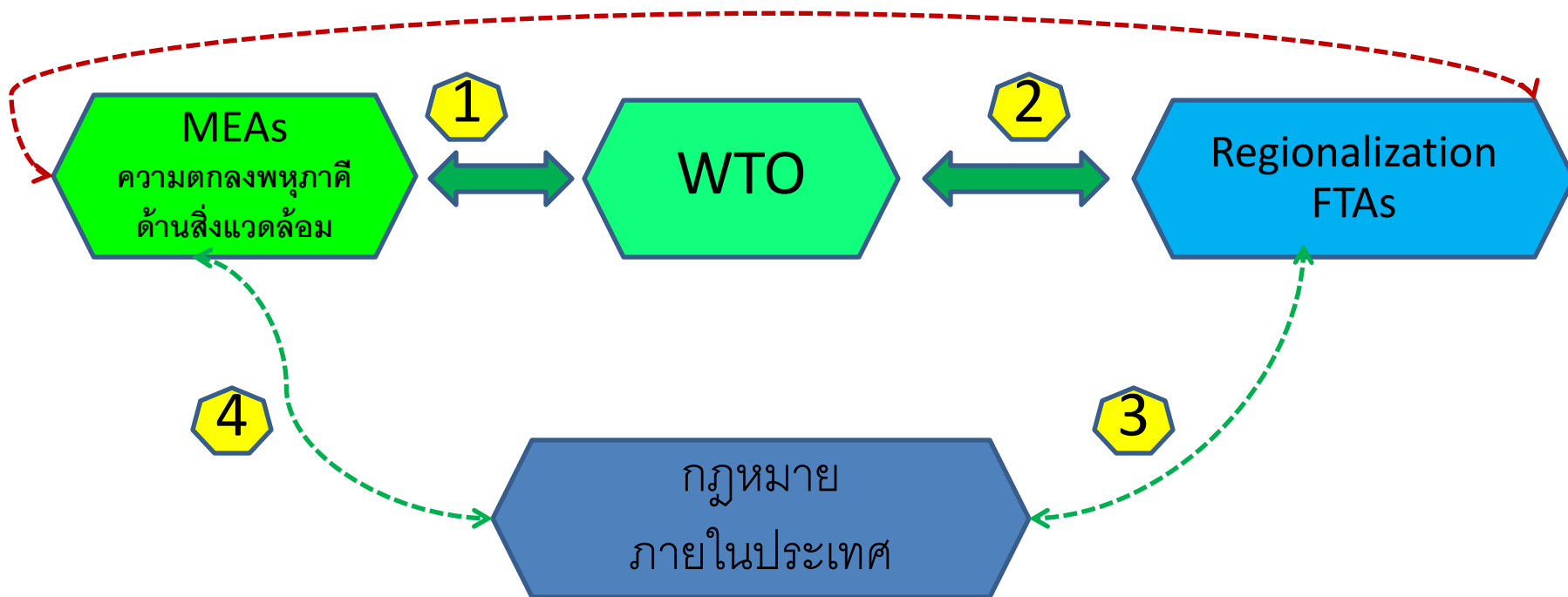
การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ระบบเศรษฐกิจสีเขียว ที่เกิด **Decoupling** ระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กับการดูแลสิ่งแวดล้อม การปล่อยคาร์บอนที่ลดลง

โลกาภิวัตน์ & ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

Deregulation + Re-Regulation

- 5 ■ WTO-Plus
■ MEAs-Minus

ค.ศ. 2015 - 2020 การ
เตรียมการสำหรับการบังคับใช้
และการดำเนินการตาม PA

การดำเนินการตามความตกลงปารีส

2020

- ประเทศที่ส่ง INDC ที่สิ้นสุดการดำเนินการในปี 2025; ให้ส่ง NDC2
- ประเทศที่ส่ง INDC ที่สิ้นสุดการดำเนินการในปี 2030 (รวมถึงประเทศไทย) ให้ update INDC เดิมหรือส่ง NDC2
- (เชิญชวน) ประเทศส่งแผน long-term low GHGs development

ประเทศไทย
ส่ง NDC2 หรือ update NDC1

ประเทศไทย update
NDC2 หรือส่ง NDC3
(สิ้นสุดการดำเนินการ NDC1)

ส่ง หรือ update NDCx

2015 2016 2018 2020 2023 2025 2028 2030 2033 2035

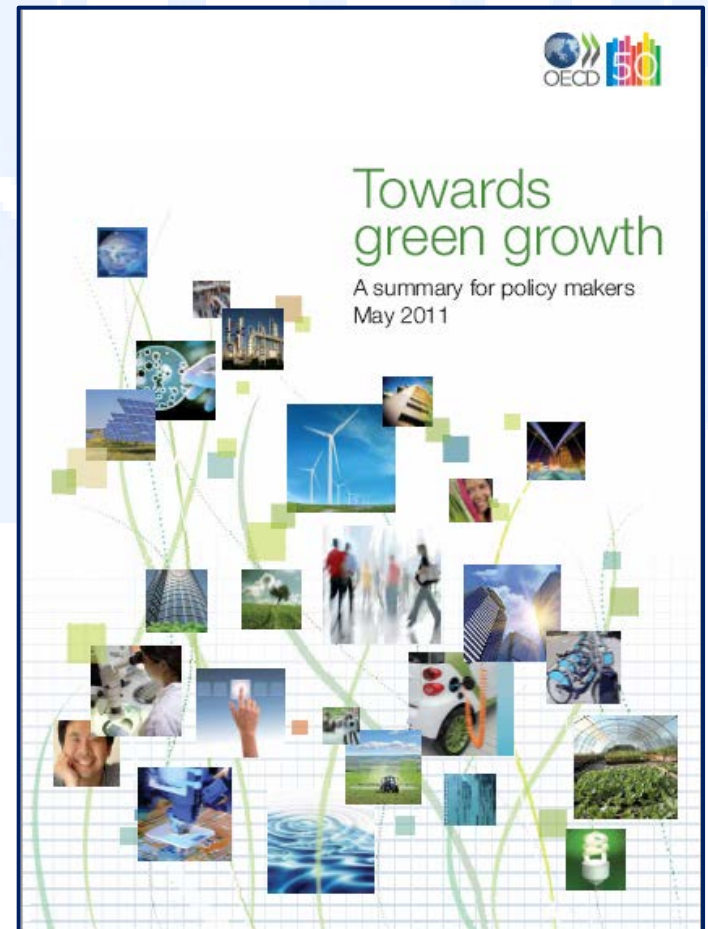
Long-term Low Carbon Development Strategy

PARIS 2015

2015:
รับรอง
ความตก
ลงปารีส

กรอบแนวทาง

5 เครื่องมือขับเคลื่อน Green Growth

1. เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์
2. เครื่องมือเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายด้าน SD
3. เครื่องมือทางกฎหมาย
4. เครื่องมือทางสังคม
5. เครื่องมือทางเทคโนโลยี
6. เครื่องมือด้านแผน ระบบงบประมาณ และตัวชี้วัดประเมินผล

ชุมชน & ระบบกรรมสิทธิ์ในทรัพยากร

ระบบกรรมสิทธิ์ ในทรัพยากร (Property Right Regime)	1. State-property regimes	ระบบสิทธิเชิงซ้อน
	2. Common-property regimes (MEAs , รัฐธรรมนูญ)	
	3. Private-property regimes (WTO / FTA)	

สิทธิชุมชน : มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี 2540 แต่กฎหมาย
ลำดับรองไม่ก้าวหน้า + ขัดแย้งกับกฎหมายที่มีอยู่เดิมจำนวนมาก

แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. แผนขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
4. แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (พ.ศ. 2556 – 2593) + แผนปฏิบัติการ 5 ปี
5. แผนแม่บทเฉพาะด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
(พลังงาน, เกษตร, ขนส่ง ฯลฯ)

เศรษฐกิจสีเขียว

ร่างยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

รัฐธรรมนูญฉบับที่ 20

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

Green Economy
in context of Sustainable
Development

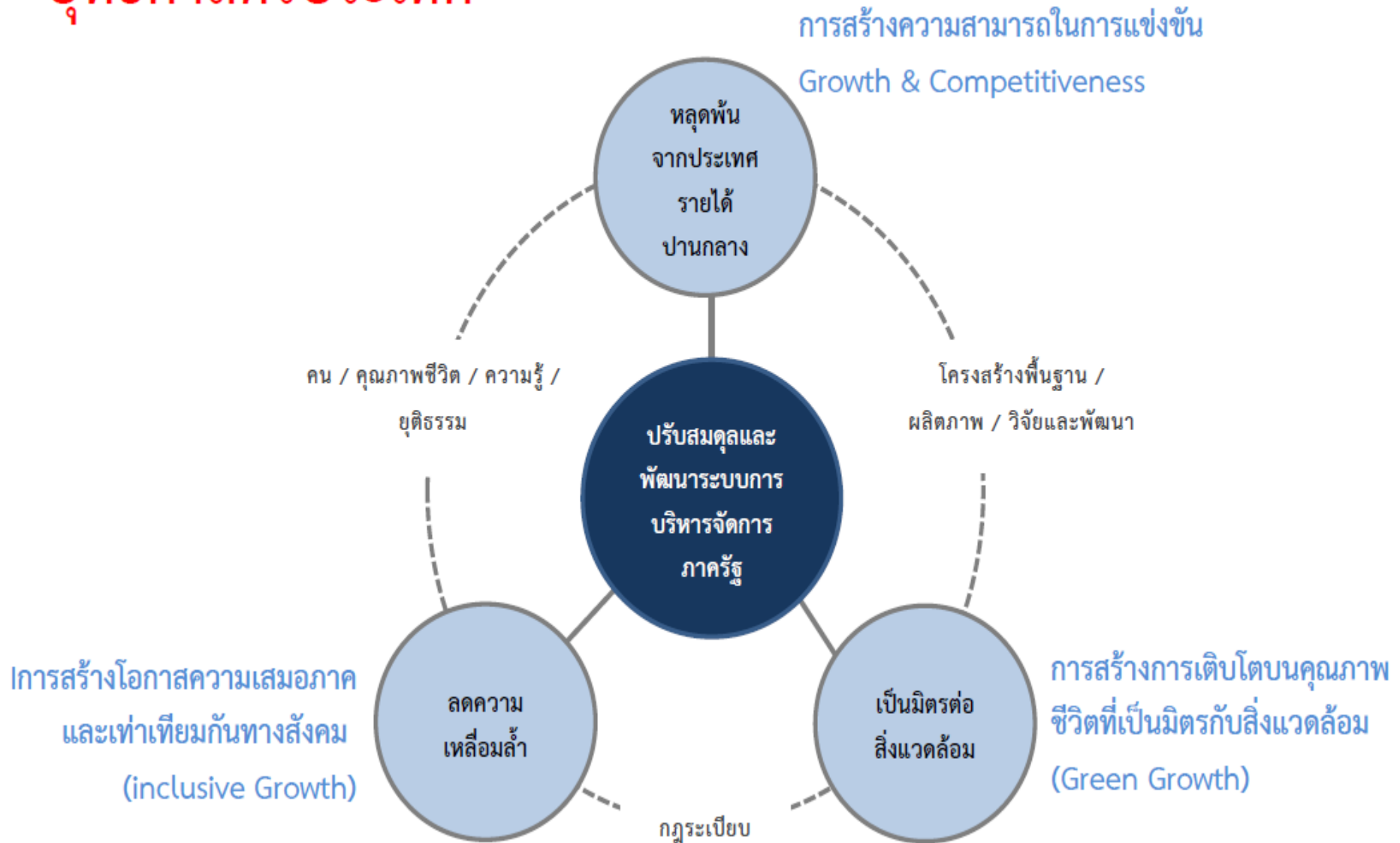
แผนพัฒนาฯ ที่ 12

ข้อเสนอการปฏิรูปประเทศ

ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนประเทศไทย ม.ค. 2556

ยุทธศาสตร์ประเทศ

ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth)

การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ในบริบทของประเทศไทย (สศช. ๒๕๕๔) คือ "การพัฒนาที่มุ่งไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างยั่งยืน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยที่กิจกรรมภายใต้แนวทางการพัฒนาดังกล่าวมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อเกิดก๊าซเรือนกระจกในปริมาณที่ไม่ส่งผลกระทบทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และสูญเสียความสมดุลในการที่จะคำนวณการดำรงชีพและ สนับสนุนวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรในทุกสาขาการผลิต"

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘)

นำแนวคิดเรื่อง Green Economy/Green Growth มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

Country Strategy

- Growth & Competitiveness
- Inclusive Growth
- Green Growth
- Internal Process

แนวคิด

การประชุม Rio+20

- เศรษฐกิจสีเขียวในบริบทของการพัฒนาที่ยั่งยืนและการขจัดความยากจน
- กรอบเชิงสถาบันเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แผนฯ ๑๑

- การพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ
- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ทิศทางการเติบโตในรูปแบบใหม่
- การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แผนอื่น ๆ

- แผนจัดการมลพิษ
- แผนพลังงาน
- แผน Climate Change
- แผนภัยพิบัติแห่งชาติ ฯลฯ

ร่าง
ยุทธศาสตร์การ
เติบโตที่เป็น
มิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

๑. การส่งเสริมการผลิตและการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. การส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกและการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. การบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. การสร้างสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้ กลไกของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๖

ร่าง กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

วิสัยทัศน์

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง **ยั่งยืน**
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว

ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะ
พัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็น
ประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคน
ไทย
สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม
ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ร่าง กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579)

ความมั่นคง

ความมั่งคั่ง

ความยั่งยืน

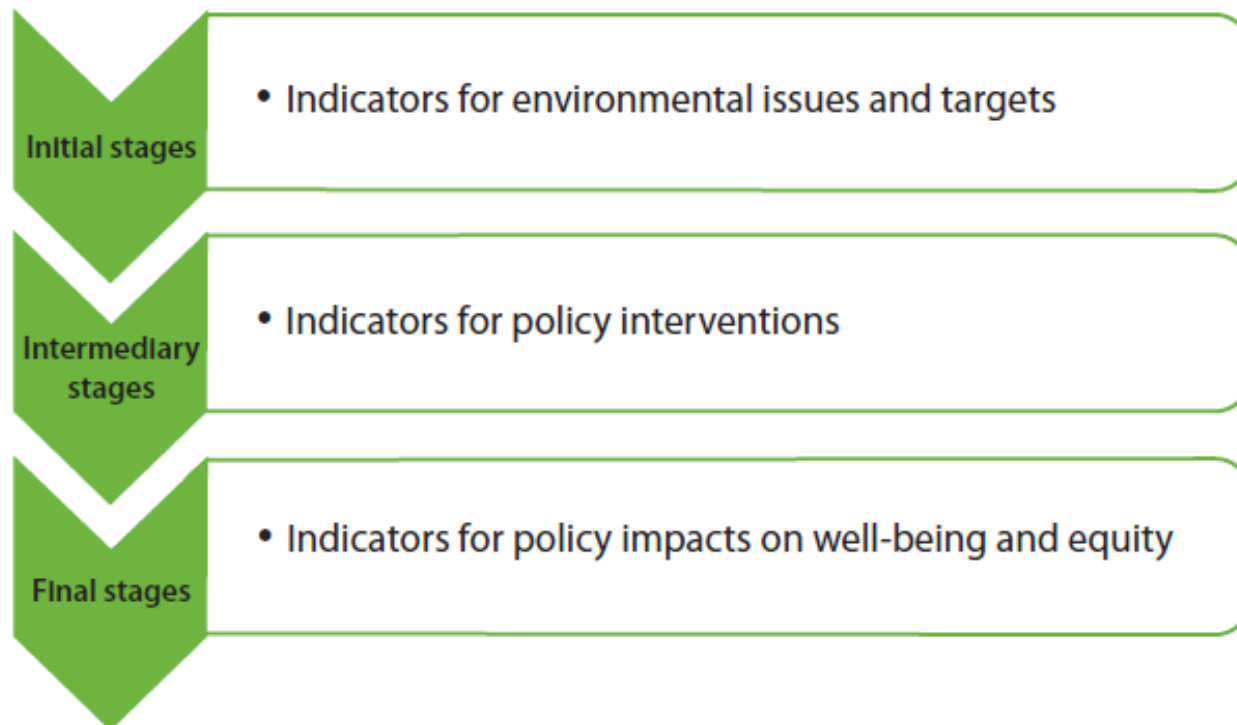
สนับสนุน SDGs

- **การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัย**และการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครีวเรือน และปัจเจกบุคคล
- **ความมั่นคงในทุกมิติ** ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง
- **ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย** มีสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน
- **ระบบการเมืองที่มั่นคง**เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคม มีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น
- **ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ** ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- **ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง**จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น
- **เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง** สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาคและระดับโลก เกิดสายสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างมีพลัง
- **ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง** ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญาทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- **การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ**รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์
- **การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลกซึ่งเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ความอุดมสมบูรณ์ขอทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม
- **มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาในระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว

- รายงาน Measuring Progress towards an Inclusive Green Economy (UNEP, 2012)

Figure 1: Indicators at different stages of green economy policies

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว ชุดที่ 1

Illustrative environmental issues and related indicators

Issues	Indicators
Climate change	• Carbon emissions (ton/year) • Renewable energy (share of power supply) (%) • Energy consumption per capita (Btu/person)
Ecosystem management	• Forestland (ha) • Water stress (%) • Land and marine conservation area (ha)
Resource efficiency	• Energy productivity (Btu/USD) • Material productivity (ton/USD) • Water productivity (m³/USD) • CO₂ productivity (ton/USD)
Chemicals and waste management	• Waste collection (%) • Waste recycling and reuse (%) • Waste generation (ton/year) or landfill area (ha)

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว ชุดที่ 2

Illustrative green economy policy interventions and related indicators

Policy	Indicators
Green investment	• R&D investment (% of GDP) • EGSS investment (USD/year)
Green fiscal reform	• Fossil fuel, water and fishery subsidies (USD or %) • Fossil fuel taxation (USD or %) • Renewable energy incentive (USD or %)
Pricing externalities and valuing ecosystem service	• Carbon price (USD/ton) • Value of ecosystem services (e.g., water provision)
Green procurement	• Expenditure in sustainable procurement (USD/year and %) • CO₂ and material productivity of government operations (ton/USD)
Green job skill training	• Training expenditure (USD/year and % of GDP) • Number of people trained (person/year)

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว ชุดที่ 3

Examples of well-being and equity

Well-being and equity	Indicators
Employment	• Construction (person, %) • Operation and management (person, %) • Income generated (USD/year) • Gini coefficient⁷
EGSS performance ⁸	• Value added (USD/year) • Employment (jobs) • CO₂ and material productivity (e.g., USD/ton)
Total wealth	• Value of natural resource stocks (USD) • Net annual value addition/removal (USD/year) • Literacy rate (%)
Access to resources	• Access to modern energy (%) • Access to water (%) • Access to sanitation (%) • Access to health care (%)
Health	• Level of harmful chemicals in drinking water (g/litre) • Number of people hospitalized due to air pollution (person)₁₉ • Road traffic fatalities per 100 000 inhabitants (transport related)